

Miroslav Žitný, Ideál křesťanského rytířství v očích Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a Egrberku na přelomu 16. a 17. století, České Budějovice 2011, 121 s. (Diplomová práce Pedagogické fakulty JU)

Posudek oponenta diplomové práce

Práce si kladla za cíl analyzovat obsah ideálu křesťanského rytířství na příkladu Šťastného Václava Pětipeského z Chýš a ukázat, jaká hodnotová měřítko a způsoby chování tento ideál v případě vybraného příslušníka šlechtické raně novověké společnosti naplňovaly. Stanovený cíl byl zcela naplněn.

Práce je rozdělena do logicky vytvořených částí (kapitol), jež na sebe smysluplně navazují podle chronologicko-biografického principu. Předmluva stanovující zároveň cíl práce definuje obecně ideál křesťanského rytířství v reflexi českého prostředí. Další kapitoly sledují jeho genezi v rodové tradici Pětipeských, ve veřejné kariéře Václavova otce Albrechta Pětipeského a následně Šťastného Václava samotného. Pouze některé pasáže v kapitole 3.2 (rekonstrukce sociálních sítí) nemají přímou spojitost s vlastním tématem práce. Z hlediska cíle práce nebylo zapotřebí je analyzovat takto do hloubky.

Z formálního hlediska je práce připravena pečlivě. Text je členěn přehledně do jasně oddělených kapitol a odstavců, což přispívá ke srozumitelnosti výkladu. Grafická úprava nevykazuje žádné nedostatky. Výklad je veden ve srozumitelných a střizlivých formulacích. Je možné najít minimální počet překlepů, mluvnických chyb nebo stylistických neobratností. Stylisticky text plně odpovídá slohové rovině odborných textů. Autor shromáždil rozsáhlou literaturu k vlastnímu tématu i k dílčím nebo rozšiřujícím tématům. Prokázal bezpečnou znalost současné historiografické produkce. Pouze zbytečná závislost na některých titulech (např. publikace Josefa Janáčka o Rudolfu II.) ochuzuje autora o možnost konfrontovat své hypotézy s heuristicky solidněji založenými pracemi (Josef Matoušek; Jan B. Novák je více méně pouze zmíněn v poznámkách). Překvapivě málo jsou využity paměti Jindřicha Michala Hýzrleho z Chodů (současníka Pětipeského). Není také jasné, proč autor zařadil mezi nevydané prameny geograficko-historiografické kompendium Hieronyma Ortelia o dlouhé válce v Uhrách, jehož tištěná vydání jsou v českých vědeckých knihovnách dostupná. Odkazy jsou soustředěny v dobře zpracovaném poznámkovém aparátu. Způsob citací je precizní.

Text vykazuje vysokou úroveň samostatné práce s dosud nepoužitými prameny. Svůj hlavní pramen (deník Šťastného Václava Pětipeského) vhodně kombinuje s dalšími zdroji informací. V mnoha oblastech autor zásadně rozšiřuje dosavadní poznání tématu vlastními závěry. Upozornil také na perspektivnost některých, z hlediska tématu nedocenených typů pramenů (pohřební kázání). Místy však přeceňuje výpovědní schopnosti pramenů, s nimiž pracuje. V důsledku dochází k příliš dalekosáhlým nebo jednoznačným interpretacím. Přesto věcné chyby práce téměř neobsahuje – označení Heidelberku, rezidence falckého kurfiřta, za sídlo kurfiřta saského je zřejmě nedorozuměním (s. 62-63). Celkově autorův výzkum výrazně přispěl k prohloubení poznání pojmu „dobrý krýgsman“ jako jedné z kategorií dobového myšlení raně novověkých šlechticů. Znamená tedy cenný příspěvek ke studiu válečnictví v Evropě raného novověku z pohledu antropologických přístupů a dějin mentalit.

Přes zjištěné dílčí nedostatky práce zřetelně překračuje úroveň požadovanou od kvalifikačních prací pro udělení magisterského gradu. Vzhledem k tomu **doporučuji** práci k obhajobě a navrhuji kvalifikační stupeň **v ý b o r n ě**.

V Táboře 19. května 2011

PhDr. Zdeněk Vybíral, Ph.D.